

Sygn.akt III AUa 460/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Sławomir Bagiński

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 września 2019 r. w B.

sprawy z odwołania M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 maja 2019 r. sygn. akt IV U 413/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz M. G. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Sławomir Bagiński

Sygn. akt III AUa 460/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 16 stycznia 2019 r. przeliczył M. G. od 1 stycznia 2019 r. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury. Jednocześnie na podstawie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na fakt, że ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie.

M. G. złożyła odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę i podjęcie wypłaty zawieszonych świadczenia. Wyjaśniła, że 2 stycznia 2019 r. rozwiązała umowę o pracę z dotychczasowym pracodawcą Urzędem Miejskim w L., a 4 stycznia 2019 r. została ponownie zatrudniona w tym urzędzie. Dodała, że świadectwo pracy z 2 stycznia 2019 r. doręczyła do ZUS dopiero 7 stycznia 2019 r., gdyż 4 stycznia 2019 r. z uwagi na stan zdrowia i zaplanowaną wizytę lekarską była nieobecna w pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał, że z przebiegu zatrudnienia ubezpieczonej wynikało, że na dzień złożenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury, tj. 7 stycznia 2019 r., ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu w Urzędzie Miejskim w L..

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 29 maja 2019 r. zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie III w ten sposób, że wypłata emerytury nie podlega zawieszeniu. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił, że M. G. (urodzona (...)) decyzją ZUS z 24 listopada 2018 r. (prawidłowo: 26 listopada 2014 r.) nabyła prawo do emerytury. Wypłata świadczenia została zawieszona na podstawie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie. 14 grudnia 2018 r. ubezpieczona wystąpiła do pracodawcy, Burmistrza L., o rozwiązanie umowy o pracę w drodze porozumienia stron z dniem 2 stycznia 2019 r. Stosunek pracy został rozwiązany 2 stycznia 2019 r. w trybie art. 30 § pkt 1 k.p. 4 stycznia 2019 r. M. G. zawarła z Urzędem Miejskim w L. nowy stosunek pracy w wyniku wygrania otwartego konkursu na wolne stanowisko pracy w tym urzędzie. Świadczenie pracy z 2 stycznia 2019 r. zostało doręczone ubezpieczonej 7 stycznia 2019 r. z uwagi na jej nieobecność. 7 stycznia 2019 r. M. G. złożyła do ZUS świadectwo pracy wraz z wnioskiem o wypłatę emerytury. Na skutek tego wniosku ZUS zaskarżoną decyzją przeliczył M. G. od 1 stycznia 2019 r. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury, a jednocześnie na podstawie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę tego świadczenia z uwagi na fakt, że ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Oceniając zasadność odwołania, Sąd Okręgowy odwołał się do art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wskazał, że zawiera on ogólną zasadę zawieszania prawa do emerytury w przypadku uzyskiwania przez emeryta przychodu bez względu na jego wysokość, jeśli jest on uzyskiwany z tytułu zatrudnienia, kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Sąd wskazał, że w świetle orzecznictwa nabycie prawa do emerytury jest niezależne od kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, jednakże realizacja tego prawa (wypłata świadczenia) ulega zawieszeniu do czasu rozwiązania stosunku pracy z tym pracodawcą. Oznacza to, że pracownikowi, który nabył prawo do emerytury i nie rozwiązał stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą przysługuje jedno świadczenie – albo emerytura z ubezpieczenia społecznego albo wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 26 kwietnia 2018 r., III AUa 1134/16).

Sąd Okręgowy uznał, że 2 stycznia 2019 r. ubezpieczona skutecznie rozwiązała swój stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą, co uprawnia ją do wypłaty zawieszonych emerytury. Sąd Najwyższy w wyroku z 15 maja 2018 r. (I UK 118/17) stwierdził, że art. 103a ustawy wiąże prawo do wypłaty emerytury z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury, przy czym dopiero po rozwiązaniu takiego stosunku pracy może dojść do zawarcia nowej umowy i kontynuowania zatrudnienia. Z tego względu Sąd Okręgowy zmienił decyzję z 16 stycznia 2019 r. i ustalił, że wypłata emerytury nie podlega zawieszeniu. Ponadto Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującej kwotę 180 zł jako zwrot kosztów procesu. W tym zakresie Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2018 r., poz. 265).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego. Zaskarżył wyrok w punkcie I i zarzucił naruszenie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) poprzez zmianę punktu III zaskarżonej decyzji z 16 stycznia 2019 r. w ten sposób, że wypłata emerytury nie podlega zawieszeniu. Organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja była niezasadna.

Przedmiotem sporu była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z 16 stycznia 2019 r., na podstawie której organ rentowy przeliczył M. G. od 1 stycznia 2019 r. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury i zawiesił wypłatę świadczenia na podstawie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie. Na etapie postępowania apelacyjnego spór ograniczał się wyłącznie do ustalenia, czy wypłata emerytury ubezpieczonej powinna zostać zawieszona na podstawie art. 103a tej ustawy.

Z niespornych ustaleń faktycznych wynikało, że 14 grudnia 2018 r. ubezpieczona wystąpiła do swojego pracodawcy, Urzędu Miejskiego w L., o rozwiązanie umowy o pracę w drodze porozumienia stron z dniem 2 stycznia 2019 r. Stosunek pracy został rozwiązany 2 stycznia 2019 r. w trybie art. 30 § pkt 1 k.p. 4 stycznia 2019 r. M. G. zawarła z Urzędem Miejskim w L. nowy stosunek pracy w wyniku otwartego naboru konkurencyjnego ogłoszonego przez Burmistrza L. na wolne stanowisko pracy. Świadcstwo pracy z 2 stycznia 2019 r. zostało doręczone ubezpieczonej 7 stycznia 2019 r. z powodu jej nieobecności. 7 stycznia 2019 r. M. G. złożyła do ZUS świadctwo pracy wraz z wnioskiem o wypłatę emerytury. Na skutek tego wniosku ZUS zaskarżoną decyzją przeliczył M. G. od 1 stycznia 2019 r. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury, a jednocześnie na podstawie art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę tego świadczenia, wskazując, że ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie.

Zgodnie z art. 103a Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten odpowiada treścią przepisowi art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, który został uchylony 8 stycznia 2009 r. Na tle tego przepisu zostało wydane wiele orzeczeń sądowych, w tym orzeczeń Sądu Najwyższego. Wykładnia językowa (gramatyczna) art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, na co zwrócił uwagę także Sąd Najwyższy w wyroku z 22 lutego 2007 r. (I UK 229/06), wskazuje jednoznacznie, że przepis ten zawsze rodzi skutek zawieszający prawo do emerytury (polegający na wstrzymaniu wypłaty świadczenia) w sytuacji kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego, bez względu na to, czy decyzja ta została wydana niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o prawo do emerytury, czy też w wykonaniu orzeczenia organu odwoławczego (sądu). W wyroku z 15 maja 2018 r. (I UK 118/17) Sąd Najwyższy potwierdził, że art. 103a Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wiąże prawo do wypłaty emerytury z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury, przy czym dopiero po rozwiązaniu takiego stosunku pracy może dojść do zawarcia nowej umowy i kontynuowania zatrudnienia. Takie stanowisko wyraził również Sąd Najwyższego m.in. w wyroku z 8 listopada 2017 r. (III UK 227/16).

W świetle wykładni art. 103a ustawy emerytalnej podstawą otrzymania emerytury jest rozwiązanie stosunku pracy. W związku z tym osoby, które składają do ZUS wnioski o przyznanie emerytury, muszą przedłożyć świadctwo pracy. Pomiędzy wydaniem świadctwa pracy a nową umową o pracę powinna wystąpić przynajmniej jednodniowa przerwa. Regulacja art. 103a ustawy emerytalnej wyklucza więc wypłatę świadczeń emerytalnych w okresie kontynuowania stosunku pracy z poprzednim pracodawcą bez uprzedniego rozwiązania z nim stosunku pracy.

Z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynikało, że ubezpieczona skutecznie rozwiązała stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. Stosunek pracy został rozwiązany 2 stycznia 2019 r., a ponownie zatrudnienie nastąpiło 4 stycznia 2019 r. na skutek wygrania przez ubezpieczoną konkursu na wolne stanowisko pracy w tym urzędzie. Okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy, za to w dacie złożenia wniosku o emeryturę, ubezpieczona wykonywała pracę na podstawie kolejnego stosunku pracy, nie wpływa na możliwość nabycia przez nią uprawnień emerytalnych.

Osoba ubezpieczona nabywa bowiem prawo do wypłaty emerytury po rozwiązaniu stosunku pracy, jeżeli do tego momentu spełniła wszystkie niezbędne przesłanki do przyznania tego świadczenia. Ubezpieczona spełniła wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury i rozwiązała stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą, dlatego wypłata emerytury nie powinno zostać zawieszona na podstawie art. 103a Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze, apelacja organu rentowego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I sentencji wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego ubezpieczonej w postępowaniu apelacyjnym orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu obowiązującym od 30 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) – punkt II sentencji wyroku.

SSA Bożena Szponar-Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Sławomir Bagiński